

באמנות ובספרות

המשורר זלמן שניאור חונג השנה יובל שלושים שנה לעבודתו הספרותית.

— „בדרן“, שבועון לעניני חיים, ספרות — בעריכת יעקובביץ החל מופיע בוורשה.

— „ראשית“ במה לעניני חיים, ספרות ומדע, יוצאת אחת לחודש, הופיעה חוברת ראשונה.

— „פנתח“ כלי מבטאה של קבוצת סופרים עבריים צעירים בקובנה מופיע פעמים לחודש.

— תערוכות. לפני זמן מה סודרה בגלריה „דיואן“ בירושלים תערוכת עבודות בשמן ובצבעי מים — מאת ש. עובדיהו. עתה סודרה בגלריה הזאת תערוכת עבודות גרפיות בעפרון-גיר של ל. קרקויאר. ציונה תגיר הציגה מספר גדול של תמונות בשמן ובצבע מים בתל-אביב. אגודת האמנים העבריים סורה בכיתן שפי, „מויאון תל-אביב“, תערוכת סתיו, בה הוצגו עבודות בשמן, בצבע מים, בעפרון-גיר ופסלים. בתערוכה משתתפים יותר מעשרים ציירים ופסלים המציגים ביחד כתשעים מוצגים.

במסגרת „אגודת האמנים העבריים בארץ ישראל“ נתארגנה קבוצת ציירים מודרניים, כתמשה עשר במספרם, המתכוננים לסדר כעבור זמן-מה תערוכה קולקטיבית של חבריה.

המשורר יצחק עוגן, שיצא לפני זמן-מה לוינה ינהל שם כל עניני „גוית“

נתקבלו למערכת

— מרחוק — שירים — מאת י. בת-מרים. הוצאת קרן זנגביל בלונדון, בהשתתפות אגודת הסופרים העבריים בארץ ישראל.

— ההלך בארץ — מבחר שירים — מאת י. קופלביץ. הוצאת קרן זנגביל בלונדון, ע"י אגודת סופרים העבריים בארץ ישראל תל-אביב, תרצ"ב.

— המעיין — תזוין — פתיחה ושלוש מערכות — מאת י. א. יפה, הוצאת „מצפה“, תל-אביב תרצ"ב.

— היסטוריה של הספרות העברית החדשה — שיעורים — מאת פרופ. יוסף קלוזנר, הוצאת החברה להוצאת ספרים על-ידי האוניברסיטה העברית בירושלים, תרצ"ז.

— בית הכנסת העתיק בבית אלפא — מאת א. ל. סוקניק, בהוצאת החברה להוצאת ספרים על-ידי האוניברסיטה העברית בירושלים, תרצ"ב.

— חפירות החומה השלישית של ירושלים העתיקה — מאת א. ל. סוקניק ול. א. מאיר, הוצאת החברה להוצאת ספרים על-ידי האוניברסיטה העברית בירושלים, תרצ"א.

— כתבי-יד בקבלה — הנמצאים בבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים — תיאורם ותקורם גרשם שלום בהשתתפות י. ששכר יואל, הוצאת החברה להוצאת ספרים על-ידי האוניברסיטה העברית בירושלים תרצ"ז.

— ספר השטרות לרב האי גאון — (מוסף ל„תרכיץ“ שנה א' ספר ג') — מאת שמחה אסף.

— תולדות האופירה — מאת צבי סופר, הוצאת „מוסיקה לעם“, תל-אביב, תרצ"ג.

— מפקד של המושבה חדרה — נערך על-ידי ועד המושבה תרצ"ב.

— מהגנת לתקפה — מאת י. יצחקי ונ. גיר, הוצאת הועד המרכזי של מפלגת מועלי ארץ-ישראל (מועלי-ציון), ירושלים 1932.

הערה: בראש המאמר „במות טלואות“ בשורה ראשונה נשתלבה במלה שוב שיין מיותרת.

הרוסי והגרמני, סטירה (זול רומן צירלי צ'פלין), ריתמיקה של הגוף הסוציאלי הכנסתי, (התכונות, התפשטות שפל, גאות), מטטרית השחרור החדשה. — רק לא נוון התאטרון ע"י ספרות סוציאלי מיואשת, ע"י ריאליזם פרולטרי, ופרובלימתי.

אינני כותב דברי בקורת. עצוב לי כמו אחר קריאה ברומנים סוציאליים בני זמננו.

ריצוננטיות מופקרת

כל דבר כתיבת בקורת על הופעות ספרותיות-אמנותיות נהפך אצלנו, בשנים האחרונות, לענין ביש לגמרי. אולם הרע מכל, שכמעט השלמנו עם מצב הענינים, והראיה, שמין כתיבה זה, יותר משנתחבב על הקהל, נתחבב על העורכים, הרואים צורך לעצמם לזלזל בכל קניני הרוח שלנו, ושמתים לאיד...

פי כמה מעציב, באם משורר, שרק תמול שלשום יבלוהו ובפומבי רב, מעמיד פנים של ריצוננט מושבע, ולא דוקא מן המעולים. מבין הוא, שבאם אין מה לאמור, הדרך הנוחה: או תמיד להתלהב, ומרוב התפלאות להשיר דמעות רותחות, — כמובן אך ורק על „וואונורקינדיום“ — הבאים אלינו מבחוק, — או לנבל את עטו, כמובן, ביחס לכל צמיחה כנה ביצירה העברית, שאינה לפי הקורס של אותו המשורר, המקדם פני השנה החדשה (מאונגים י"ז) בהאי לישוב:

„ספתת של עתונים זו קשה לספרות ככל דבר שאינו מוסיף, כי אם גורע — אין כמוה מנמיך את שיעור קומתה של התרבות שבכתב. אין כמוה מטביע עליה חותם של זולות, של פרובינציאליות ותחז. לסייע לכתבי העת המעטים, שיד אחראית(?) לבעליהם, הוא נענה לכל“.

וקצת תמוה: וכי באמת חושב המיובל, שהוא הוא האיש הממונה על גדלות ספרותיות? ואולי חושב עורכו, שגם עתונה של אגודת הסופרים יכול להתיר לעצמו לעסוק בקלוקלות ריצוננטיות, כדוגמת אותו הסופר, שאינו בוש לנבל את עטו מעל דפי עתונה הרשמי של אגודת הסופרים? בדרך כלל רגיל המשורר הנ"ל להשתמש בזמן האחרון בכל הזדמנות במלים מצלצלות מאד מאד, כגון „מפתח, תפל“ — ביחס לקניני רוח אצלנו. והוא מדבר על „תרבות של כתיבה“ ועוד...

טוב סוף סוף נדע כיצד למדו משוררינו המיובלים, שלהם הכבוד והתהלה, לנבל את פיהם ואת עטם כאחד, כשהדבר נוגע בענין...

זהו הקורס העולה בהתחדשות עבודתה של אגודת הסופרים העבריים בא"י. מאריך, זה שנים מספר, שעומד לו בחור וברשות עורכיו, משקץ ומנבל את כל הופעות חיינו התרבותיים שאינן משתייכות על הקורס... אך הוא הגדיל לעשות. הוא מופיע כאנציקלופדיסט מובהק, שכל שבילי ורכי היצירה נהירין לו. הספרות, השירה — וזו בפרט — תצויר, האפירה, המוסיקה, — ולא דוקא של ספרותנו. בקי הוא בכל הגעשה בהיכלה של היצירה הספרית, הצרפתית, הגרמנית, הרוסית וכדומה וכדומה. רק „מלומד מומחה“ כמוהו יכול להיות ממונה על הסעם הטוב ביצירה! לעצם הענין איש אינו מתנגד. מדוע לא יהיו גם לנו מומחים, רבי כשרון, המעמיקים חקר ביצירה האמנותית? ! אולם מה נשתומם, באם נזכר, שכל זה לא היה ולא נברא. כי קצת הלשוניים המליצי המתובל בהתגדרות ריקה משובץ הוא גנבות ספרותיות, ולא בגנבה אחת עסקינן. כפי הנראה מאמין הוא הריצוננט, שאמנם כל כך ירוד הוא קהלנו ושכל כך גדולה הבורות ועם-הארצות, שיכול הוא לצחוק לו, לקהל, ואף לעורכיו, כי מגיח הוא שהספרים לא יגיעו לידיהם. ולמה לחשוב? אפשר לקחת מלוא חפנים מאחרים ולהבנות מן המוכן! לא. זאת אינה בקורת כלל וכלל. אין כאן, לא כאב של אנשים הדואבים את הירידה ביצירה העברית — אגב כמה מספרים כל מיני ריצוננטים במלה הזאת! — ואף לא ידיעה עמוקה בחומר הנדון.

משמשוררים מיובלים עוסקים בשקיצים ונערי המערכת ומתברכים בהעמדת פנים של מומחים נעורים בגנבות ספרותיות לאור השמש — נאלץ עתונה של אגודת הסופרים המסכן. להביא ידיעה על דבר יובל שלושים שנה לעבודתו הספרותית של ז. שניאור, אחד המשוררים הדגולים ביותר מבין חבורתם, — מהעתונות בידי... זו תורה וזה שכרה.